

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【四季泰雅語】 國小學生組 編號 4 號

kmluh trakis

trakis qani ga giwan hiya nyan mwah pqyanux ita Tayal. maki calay gaga nya. mhebung qa trakis lga mica qa ana baqun kmluh la. mhebung qa trakis ga mrwang son naha ke na tayal. ro iyik usa ta kmluh ga mhyuboq musa tmalam siliq ha. maha cqani qa gaga ta ita Tayal. blaq pnqwas siliq ga, gbyan mwah muyax lga mkkayal maha musa ta son nanu mtiyaw qa yaw qani maha. qnxan ta ita Tayal cyunga ga, piyux ryax musa ptyawun qa yaw qani ga, halan ta sbayux mcwahi ta. nanu mica tehok ryax na kmluh trakis lga, mnama mkayal maha qutux gatu qmayah ca ga, musa pisa hi musa sbayux kya? kmluh trakis ga magal calay ryax, memaw khmay calay qa cquliq musa sbayux.

iyik kmluh qani ga mnahu msheloq ha. msheloq ro mkayal bnheci maha musa son nanu mtiyaw qa yaw qani. ima lalu qa puqing pbhul? ima lalu qa musa maki cka? glax na cka qani musa pisa hi ga, binah cka qani uyi ga musa pisa cquliq nya. pisang maha magan hi kya glax ga, musa magan hi kya m'iyil uyi. mpux hi kya glax ga, musa mpux hi kya binah nya uyi. nanu mica mgaring ta kmluh ga si ta pbkux kya glasuw qmayah qani. saying mlikuy maki cka, naha qa puqing pbhul. bihah naha qani ga kknerin mwah

kmluh trakis. piyux knluh naha ro so'un qa qba naha lga, sbiq naha kya mlikuy cyan maki cka qaca la. ro mlikuy hiya lga psqunun nya qabax snliy naha trakis qani. hblan nya ro psktan nya na abax cyaping qa qutux bingan trakis qani.

nanu qa cyaping sbhul naha qani ga, s'agal naha toyu abax na cyaping. slayun naha cikay ro si khlah abax nya qani la. ro pgyan naha cikay ro mbe lga, mica qa qani sbhul naha trakis.

nanu psaniq na yaw trang ta kmluh qani? ke na snibil bnheci ga, ka hmut mqwas, ka hmut mkrayas. mkrayas cimu, ro ini ga mqwas cimu ga psaniq maha. kiwun cimu na lilux ini ga lilux royiq maha ke bnheci ta.

ita Tayal qani ga mtiyaw ana nanu na yaw ga, ini ta hmut ro maki gaga ta. ini ta glux gaga ro mhmud ta mtiyaw lga psaniq maha bnheci. ana utux na bnheci uyi ga ini ta nya khlangiuy uyi la. ana nanu na yaw aki ta ptyawun ga iyat ta thyayun mtiyaw uyi la.

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【四季泰雅語】國小學生組 編號 4 號

小米收割

泰雅族人以小米為生，具有文化意涵。小米呈現金黃色澤，就是收割時節。小米長成金黃色時，泰雅語稱為「mrwang」。收割前的大清早進行夢占的儀式。若聽到悅耳的鳥啼聲，晚上回家時就可以商討收割事宜。傳統生活裡，遇到會比較費工的工作，就會善用社會組織的換工制度完成事情。

收割前，會預先生火，在煙火升起當下，耆老們會討論進行的方式。誰負責綑綁？誰站在中間？左右兩側要多少人？開始收割時，大家會排成一列，而兩位男人會站在中間綑綁小米，兩側婦女則採收小米，小米成一握把時，再由外側傳向中間的男人手中，用山棕葉綑綁繫緊。山棕葉取自尚未展開的末梢葉，將之甩打在地上，葉片自然就會撐開，撕下葉片並稍微曬乾，就成了繫繩。

收割時不隨意唱歌，不任意逾越收割區域，犯了禁忌，身上就會長雞眼，這些都是祖先的訓示。

泰雅族人不管做任何事都遵循祖訓，若不依循就是犯禁忌，祖靈就不會看顧我們，我們將無法成就任何事。